ग्रहणी यस्य चाग्निबलं महत् । भस्मीभवति तस्याशु स्नेहः पीतोऽग्नितेजसा CaraS. i. 13.70 (1922 Ed.); **B** light of fire (i. e. of the eye) अग्नितेजसः पृथग्ग्रादिकल्पना च तस्य कार्यदर्शनानुसारेण मूर्तत्वादुपपत्तिमती Kāśi. i. 227.22 (*on* 4.51); **C** lustre of fire, flame of fire तक्षकोऽग्नितेजोभयविषण्णस्ते कुण्डले गृहीत्वा MahāBhā. i. 3.159; काञ्चनम् ··· । अग्नितेजःसमुद्भूतं तेन तत्परमम् SkandP. v(3). 207.3; BhaviP. 737A.14 (iv. 93.4); अग्नितेजःसमाभासैः सप्तपर्णैः सुपुष्पितैः (शोभितं नन्दनम्) PadmP. ii. 102.17; अप्सु अग्नितेजोरूपवीर्यविसर्गात्सौवर्णराजतोर्ध्वाधःशकलद्वयवद्ब्रह्माण्डोत्पत्तिः ManvaVi. 664.24 (*on* 5.113); कीलोऽग्नितेजसि AnekāSaṁ. 2.468 = S'abdaRaSaK 296.5 = AnekāTi. 2.60; ParaNā. 2784; *m.* **1** name of one of the seven sages पौलहश्चाग्नितेजाश्च भाव्याः सप्त महर्षयः HariVaṁ. App. i. 1.25; VisṇuP. iii. 2.31; VāyuP. ii. 38.83; VisṇuDhaP. i. 186.4; त्रयोदशो रुचिर्नाम मनुः । ··· निश्चरोऽ(? निश्वरो)ग्नितेजा वपुष्मान् धृष्टः वारुणिर्ईविष्मान् नहुषो भव्य इति सप्तर्षयः NaraP. 24.33 (63.1); **2** name of one of the great demons अग्निदत्तोऽग्नितेजाश्च ··· एते पञ्चदश श्रेष्ठा असुराः VarāP. 11.94.

अग्नितेजस (agni-tejasa) *n.* lustre of fire अयज्ञो ह्येष योऽनग्निः । अजो बद्धस्तां रात्रीं वसेत् । अग्नितेजसं वा अजः KapiKaS. 7.7.

अग्नितेजस्क (agnitejas-ka) *adj.* possessed of the lustre of fire इत्युक्त्वा निशितं बाणं समगृह्णाद्गुरासदम् । ज्वलन्तमग्नितेजस्कम् PadmP. iv. 34.25.

अग्नितैल (agni-taila) *n.* inflammable oil किरत रंहसाभिमुखमस्य पयसि ज्वलन्तीरग्नितैलच्छटाः TilaMañ. 145.11; 134.2; अग्नितैलमयं वह्निं सर्वतो धुक्षयेत् MānaSo. ii. 20.1071; अग्नितैलार्चि(? ब्वि)तैर्बाणैर्निर्भिन्द्याद् द्विपयूथपान् MānaSo. ii. 20.1213; ii. 20.1065; तज्जलैरप्यशान्तायां तृष्णायामग्नितैलवत् TrisaS'aPuC. i. 4.839; जलेन निखिलेनापि तस्य ··· । तृषाग्नितैलवन्नैव प्रशशाम PariPar. 2.435; प्रज्वलत्याशोपदेशे दोर्मदोद्धतः । दीप्यते नितरामग्निस्तैल(? मग्नितैल)भूरनलोऽम्बुभिः PāṇḍaC. 11.269; नोपदेशजलैः शाम्यत्यग्नितैलकृशानुवत् । ··· स्मरपावकः PārśvC. 6.789.

अग्नित्याग (agni-tyāga) *m.* **1** discontinuation of fire-worship अग्नित्यागो व्रतत्यागो वचनत्यागः···नैव कार्यः SkandP. vi. 253.17; PadmP. ii. 50.27; S'ivaP. i. 14.6 (13B.1); Mitā. 484.1 (*on* 3.288); अग्नित्यागेऽपि वसिष्ठेनोक्तम् योऽग्नीनपविध्येत्स कृच्छ्रं द्वादशरात्रं चरित्वा पुनराधानं कारयेत् । अत्र ···द्वादशरात्रसाध्यानेककृच्छ्रप्राप्तावग्नित्यागकारणम्···अपेक्ष्य लघुगुरुकृच्छ्रद्वादशरात्रत्वं कल्प्यम् Aparā. 1154.8 (*on* 3.289); BālamBha. i. 268.21 (*on* 1.89); **2** throwing away (an iron-ball hot with) fire अष्टमे मण्डले क्षिप्त्वा नवमेऽग्नित्यागे कृते एव कुर्यात् VyavaNi. 164.7.

अग्नित्यागकर (agnityāga-kara) *adj.* who discontinues fire-worship अग्नित्यागकरो विप्रो वृषलीपतिरुच्यते PadmP. ii. 50.27.

अग्नित्यागभय (agnityāga-bhaya) *n.* fear of discontinuation of fire-worship अग्निमात्मन्यरण्यां वा राजदैववशाद्ध्रुवम् । अग्नित्यागभयादुक्तं समारोपितमुच्यते S'ivaP. i. 14.6 (13B.1)

अग्नित्यागिन् (agnityāg-in) *adj.* who discontinues fire-worship नास्तिकव्रात्यदाराग्नित्यागिनः (असाक्षिणः) NāraSm. 99.180 = Aparā. 668.25 (*on* 2.71); अग्नित्यागिषु यत्पापम् ··· एतैस्तु पापैर्लिप्येऽहम् BrahmP. 227.34; साक्ष्यानर्हाः···व्रात्यः दारत्यागी अग्नित्यागी VīraMi. 499.26 (*on* 2.71)

अग्नित्रय (agni-traya) *n.* triad of (sacred) fires (i. e. Gārhapatya, Āhavanīya and Dakṣiṇāgni) अग्नित्रयकलोपेतं चिद्ग्रन्थिबन्धनम् PāśBraU. 1; RudrāJābāU. 568.16(3); यथाहिताग्निरध्वानं गच्छेत्सहाग्नित्रयेण HirPiMe. xxix. 11.4; गार्हपत्यः···आहवनीयकः ।···दक्षिणाग्निस्तु ह्येतदग्नित्रयं स्मृतम् MahāBhā. vi. App. 3.(49); xiii. 65.14; xiv. App. 4 (2605); VṛGautaSm. 604.9(15); तेऽग्निं सुरांश्चैव (v. l. तेऽग्नित्रयं तत्र) ··· अभ्यर्च्य Rāmā. iii. 7.3; अग्नित्रयमुपसमाधाय ··· एकैकस्मिन्नाहुतित्रयं जुहुयात् VisṇuSm. 21.5; VisṇuP. iv. 6.91; निर्मथनादग्नित्रयमुत्पाद्य···नृपतिर्जुहावाग्नित्रयम् SkandP. iii(1). 28.69; TantrVā. 815.6 (*on* iii. 3.1); ManuBh. i. 98.16 (*on* 2.44); DevīBhāP. xi. 7.26; अग्नित्रयमभूदग्निहोत्रिणो विश्वकर्मणः RāmāMañ. 209.13; VedāntDi. 40.2; (*on* i. 2.27); Mitā. 333.23 (*on* 3.17); अग्नित्रयमेकीकृत्य ··· अग्नौ चैतन्यं विन्यस्य ĪśānS'iPa. ii. 15(21); आहिताग्न्योर्दम्पत्योर्मध्ये यदि पुमानग्रे म्रियते तदासावग्नित्रयेण दग्धव्यः···यदि तु भार्याग्रे म्रियते तदासावग्नित्रयेण दग्धव्या···पुनराधाने पुमान्··· अग्नित्रयेणैव HārLa. 143.20; S'rutaPra. iB. 329.27 (*on* i. 2.23); BrahmSūBh.(S'rī.) i. 389.2 (*on* i. 2.27); AṇuBh. 68.5 (*on* i. 2.24); Jīvān. 248.4; त्रेता त्वग्नित्रये AmaK. 2472 = Vaija. 221.17 = NānārthaMa. 691.

अग्नित्रयकला (agnitraya-kalā) *f.* the strand in the form of the three (sacred) fires अग्नित्रयकलोपेतं चिद्ग्रन्थिबन्धनम् PāśBraU. 1.

अग्नित्रयसंबद्ध (agnitraya-sambaddha) *adj.* associated with the triad of (sacred) fires महाव्याहृत्यग्नित्रयसंबद्धहोमविधौ···ऋगादिजातानां ग्रहणमुत समस्तमन्त्रब्राह्मणात्मकानां वेदानाम् TantrVā. 815.6 (*on* iii. 3.1)

अग्नित्रयसाध्य (agnitraya-sādhya) *adj.* to be accomplished through the triad of (sacred) fires अग्नित्रयसाध्यत्वादहीनैकाहसत्रभेदाद्वा त्रितन्तुकम् ManuBh. i. 98.16 (*on* 2.44); नित्यनैमित्तिकानां निवृत्तौ प्रसक्तायां 'वैतानवर्जम्' इत्यग्नित्रयसाध्यावश्यकानां पर्युदासः Mitā. 333.23 (*on* 3.17)

अग्नित्रयस्वरूपक (agnitrayasvarūpa-ka) *adj.* of the nature of the triad of (sacred) fires त्रिमुखं चैव रुद्राक्षमग्नित्रयस्वरूपकम् RudrāJābāU. 568.16 (3); DevīBhāP. xi. 7.26.

अग्नित्रयी (agni-trayī) *f.* triad of (sacred) fires अग्नित्रयीसंभवधूमरेखा ···कर्णावतंसीयति दिग्वधूनाम् Rāṣṭrau. 16.13.

अग्नित्रासित्व (agnitrāsi-tva) *n.* the characteristic of being terrified by fire शालासंनिकृष्टम्···गृहमादीपयितुमग्नित्रासित्वाद्वारणानाम् PratiYau. 3.4(9)

अग्नित्रितय (agni-tritaya) *n.* triad of (sacred) fires (i. e. Gārhapatya, Āhavanīya and Dakṣiṇāgni) संतर्प्य सोऽग्नित्रितयं त्रिलोकीसंहारदीर्घाध्वरदीक्षितात्मा । निमन्त्रयामास निजप्रवीरान् RāmC. 27.18; अग्नित्रितयं दक्षिणाग्निगार्हपत्याहवनीयात्मकम् HārLa. 26.12; गार्हपत्य आहवनीयो दक्षिणाग्निरित्यग्नित्रितयं त्रेता CaturCin. iii(1). 401.5; ViśvaPra. 59.38; MediK. 58.23; ViśvaLoK. 122.20; KośaKaTa. 2.5242.

अग्नित्रिमन्त्रित (agni-trimantrita) *adj.* consecrated thrice by (a hymn to) Agni पलाशपत्रपुटकद्वयानीतजलं शुचि । शिरःकमण्डलुगतं निधायाग्नित्रिमन्त्रितम् PadmP. iv. 110.351.

अग्नित्रेता (agni-tretā) *f.* triad of (sacred) fires (i.e. Gārhapatya, Āhavanīya and Dakṣiṇāgni) तयोर्यः पूर्वो म्रियेत तस्याग्नित्रेतया यज्ञपात्रैश्च पितृमेधः ĀgniveGS. iii. 7.4 (158.23); BaudhPiMe. ii. 4.6; HirPiMe. xxix. 11.10; पिता ह्यग्निर्गार्हपत्यो माताग्निर्दक्षिणः स्मृतः । गुरुराहवनीयस्तु साग्नित्रेता गरीयसी MahāBhā. xii. 109.7; ManuSm. 2.231; MatsyaP. 211.26; VisṇuDhaP. ii. 37.57; अग्नित्रेता त्रयी विद्या यज्ञाश्च सहदक्षिणाः । सर्व एव प्रमाद्यन्ति यदा राजा प्रमाद्यति MahāBhā. 12.219*(1); यजमानमरणे तस्याग्नित्रेतायां पितृमेधः कार्यः SmṛtiCan. ii. 442.18.

अग्नित्रेताकल्पन (agnitretā-kalpana) *n.* assumption of the three (sacred) fires अग्नित्रेताकल्पनाद्यादिशब्दप्राणाहुत्याधारतोक्तिप्रमाणैः । अन्तर्वह्नावेव वैश्वानरोक्तिः NayaMañ. I. ii. 7.13.

अग्नित्रेताप्रकल्पन (agnitretā-prakalpana) *n.* assumption of the three (sacred) fires हृदयं गार्हपत्य इत्याद्यग्नित्रेताप्रकल्पनम् BrahmSūBh.(S'aṅ.) 134.8 (*on* i. 2.26); हृदयं गार्हपत्य इत्यादिना हृदयादिस्थस्य तस्य अग्नित्रेताप्रकल्पनात्··· जाठराग्निरेवायम् (वैश्वानरः) GoviBh. 38.16 (*on* i. 2.27)

अग्नित्रेताविधान (agnitretā-vidhāna) *n.* statement of the three (sacred) fires जाठराग्नौ वैश्वानरशब्दस्य रूढत्वादग्नित्रेताविधानात् प्राणाहुत्याधारत्वसंकीर्तनात्···न वैश्वानरः परमात्मा VedāntPāSau. 72.7 (*on* i. 2.27)

अग्नित्रेताव्यपदेश (agnitretā-vyapadeśa) *m.* mentioning or statement of the three (sacred) fires हृदयं गार्हपत्यो मनोऽन्वाहार्य इत्याद्यग्नित्रेताव्यपदेशाच्च VedāntKau. 72.17 (*on* i. 2.27)

अग्नित्व (agni-tva) *n.* nature of fire, fireness यदग्ने रोहितं रूपं तेजसस्तद्रूपम् । यच्छुक्लं तदपाम् । यत्कृष्णं तदन्नस्य । अपागादग्नेरग्नित्वम् ChāndoU. vi. 4.1; अग्नित्वं विप्रनष्टं हि तप्यमानस्य मे तपः । कथमग्निः पुनरहं भवेयम् MahāBhā. iii. 207.10; iii. 207.15; पाकाय योऽग्नित्वमुपैति (अच्युतः) VisṇuP. iv. 1.87; BhaviP. 737A.8 (iv. 93.2); 738B.1 (iv. 93.49); CāndraVṛ. *on* ii. 4.12; JaineVyā. 148.33 (*on* ii. 4.94); 234.12 (*on* iii. 4.110); 371.25 (*on* v. 2.81); उभयभेदपरित्यागेन धूमत्वस्याग्नित्वेन पुनःपुनर्दर्शनमस्ति TātpaṬ.(U.) 308.23 (*on* 5(5).12); यो हि धूमादग्नित्वं प्रतिपद्यते तस्य तैक्ष्ण्येऽप्याकाङ्क्षा सिद्धा TantrVā. 260.8 (*on* i. 3.26); द्युलोकादीनां चानग्नीनामग्नित्वम् ··· कल्प्यते BrahmSūBh.(S'aṅ.) 244.6 (*on* i. 4.10); ChāndoUBh. 282.14 (*on* v. 4.0); अग्नेरग्नित्ववत् अपागाज्जगतो जगत्त्वम् ChāndoUBh. 359.12 (*on* vi. 4.4); VedāntSā.(Rā.) 237.4 (*on* iii. 1.1); न तावत् जात्योः अविनाभावोऽवगन्तुं शक्यते धूमत्वाग्नित्वयोः भिन्नाधिकरणत्वात् TarkSaṁ.(Ā.) 90.12; अग्नित्वादिधियोपास्याः कथं वा योषिदादयः PañcDa. 9.11; NyāyMāVi. 464.2 (*on* ix. 3.12); प्राणा अग्नित्वेन निरूपिते द्युलोके श्रद्धां जुह्वति VedāntKau. 255.18 (*on* iii. 1.1); VedāntRaMañ. 2.6 (82.24); BrahmSūBh.(S'rī.) ii. 197.5 (*on* iii. 1.1); S'ivārkaMaDī. i. 392.21 (*on* i. 2.29); AṇuBh. 106.18 (i. 4.10); ManvaMu. 525.20 (*on* 12.123); SiddhāSi. i. 20.7; न तु संग्राहकलाघवेनाग्नित्वजातिवाची (निर्मन्थ्यशब्दः) MīmāKau. i. 242.17 (*on* i. 4.12); मन्त्राणां हि ··· अग्नित्वाद्यवच्छिन्नवृत्तित्वं श्रुतम् BhāṭṭDī. iii. 38.10 (*on* ix. 1.1); iii. 40.3 (*on* ix. 1.1); iii. 139.12 (*on* ix. 3.1); iii. 174.12 (*on* ix. 4.5); iii. 290.2 (*on* x. 4.13);